

7/1732

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı

Sayı: B.02.1.HZN.0.11.07.00/T.G.
Konu: Soru Önergesi

12.03.08* 11069

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi: 05/02/2007 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1732-3417/7395 sayılı yazınız.

İlgi yazı ile, Ankara Milletvekili Yılmaz ATEŞ tarafından tevcih edilen 7/1732 sayılı soru önergesinin sureti ekli olarak gönderilmiş ve süresi içinde cevaplandırılması talep edilmiştir.

Söz konusu soru önergesine ilişkin olarak Hazine Müsteşarlığı tarafından hazırlanan cevap metni ekte yer almaktadır.

Bilgileri ile gereğini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Devlet Bakanı

EKLER:
1- Yazı (4 Sayfa)

DAĞITIM:
Bilgi: Başbakanlığa

ANKARA MİLLETVEKİLİ SN. YILMAZ ATEŞ'İN
BAŞBAKAN SN. RECEP TAYYİP ERDOĞAN'A TEVCİH ETTİĞİ
7/1732 ESAS NUMARALI SORU ÖNERGESİ İLE İLGİLİ OLARAK
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI TARAFINDAN HAZIRLANAN CEVAP METNİ

SORU 1: 59 ve 60. hükümetler döneminde yıllara göre ülkemize gelen doğrudan yabancı yatırımların miktarı ne olmuştur? Bu yatırımların ne kadarı döviz kazandırıcı üretim faaliyetlerine gitmiştir? Bu miktarın toplam yabancı yatırımlar içindeki oranı nedir?

YANIT 1: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından açıklanan ödemeler dengesi istatistikleri kapsamında yayınlanan uluslararası doğrudan yatırım verileri 2002-2007 dönemi için aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Uluslararası Doğrudan Yatırım Girişleri (Fiili Girişler)	(Milyon ABD Doları)					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Uluslararası Doğrudan Yatırımlar Toplam (Net)	1.133	1.752	2.885	10.029	19.918	21.873
Uluslararası Doğrudan Sermaye	1.133	754	1.542	8.188	16.996	18.921
Sermaye (Net)	617	737	1.191	8.137	16.988	18.420
Giriş	622	745	1.291	8.538	17.645	19.190
Çıkış	-5	-8	-100	-401	-657	-770
Diğer Sermaye*	516	17	351	51	8	501
Gayrimenkul (Net)	--	998	1.343	1.841	2.922	2.952

* Uluslararası Sermayeli Firmaların Yabancı Ortaklarından Aldıkları Kredi Geçici Veriler, Kaynak : T.C.M.B.

SORU 2: Yabancı sermaye yatırımlarının bu yıllar itibariyle, sektöre göre dağılımı ne olmuştur?

YANIT 2: Uluslararası doğrudan yatırımların sektörlere göre dağılımı sadece sermaye bileşeni için yayınlanmakta olup 2002-2007 yıllarına ilişkin sektörel dağılım rakamları aşağıdaki tabloda verilmiştir. Söz konusu dönemdeki doğrudan yatırımların ağırlıklı bölümü hizmetler sektörüne yapılmıştır. Bununla birlikte, mutlak değer olarak bakıldığında imalat sanayiine yapılan doğrudan yatırımlar da özellikle 2006 (1,9 milyar ABD Doları) ve 2007 (4,2 milyar ABD Doları) yıllarında oldukça yüksek seviyelere ulaşmıştır.

Uluslararası Doğrudan Yatırım Girişlerinin Sektörlere Göre Dağılımı**(Milyon ABD Doları)**

Sektör	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Tarım, Avcılık ve Ormanlık	0	1	4	5	5	2
Balıkçılık	0	0	2	2	1	3
Madencilik ve Taşocaklığı	2	14	75	40	122	341
İmalat Sanayii	110	448	214	788	1.868	4.199
Elektrik, Gaz, Buhar ve Sıcak Su Üretimi ve Dağıtım	68	86	69	4	112	555
İnşaat	3	8	23	80	222	260
Toptan ve Perakende Ticaret	89	92	103	68	1.167	181
Oteller ve Lokantalar	0	4	1	42	23	26
Ulaştırma, Depolama ve Haberleşme	1	2	639	3.285	6.700	1.119
Mali Aracı Kuruluşların Faaliyetleri	260	51	69	4.018	6.956	11.409
Gayrimenkul, Kiralama ve İş Faaliyetleri	0	6	3	29	99	905
Eğitim	0	0	0	17	0	0
Sağlık İşleri ve Sosyal Hizmetler	5	23	53	74	265	178
Diğer Sosyal, Toplumsal ve Kişisel Hizmet Faaliyetleri	84	10	36	86	105	12
Toplam	622	745	1.291	8.538	17.645	19.190

Geçici Veriler, Kaynak : T.C.M.B.

SORU 3: Ülkemizin ödemeler dengesindeki kar transferinin miktarında bir artış var mıdır? Varsa yıllara göre yüzde artışı ne olmuştur?

YANIT 3: Ülkemizde doğrudan yatırım yapmış yabancı yatırımcılar tarafından 2002-2007 döneminde gerçekleştirilen kâr transferleri aşağıdaki tabloda görülmektedir. Kâr transferi rakamları mutlak değer olarak artış göstererek 2007 yılı itibarıyla 1,8 milyar ABD Doları seviyesine ulaşmıştır. Diğer taraftan kâr transferlerinin doğrudan yatırım stok rakamları içindeki payına bakıldığında bu oranın 2002-2007 yılları arasında dalgalı bir seyir izlemiştir. Kâr transferlerinin, uluslararası doğrudan yatırımcıların ülkemizdeki varlıklarının değeri esas alınarak elde edilen, doğrudan yatırım stok değerine oranı 2006 yılı itibarıyla %1,2 olarak gerçekleşmiştir.

Uluslararası Yatırımcıların Kâr Transferleri (2002-2007)

	Kâr Transferi (milyon dolar)	UDY Stok Değeri (milyon dolar)	Kâr Transferi/UDY Stok Değeri (%)	Kâr Transferi Artış Oranı (%)
2002	379	16.259	2,3	---
2003	468	30.936	1,5	23,4
2004	822	37.169	2,2	75,6
2005	892	69.927	1,3	8,5
2006	1.025	86.818	1,2	14,9
2007	1.825	---	---	78,0

Geçici Veriler, Kaynak : T.C.M.B.

SORU 4: Kâr transferindeki bu artışın nedenleri nelerdir? Kâr transferi olarak yurtdışına çıkan bu kaynağın ülkemizde kalarak yatırıma yönelmesi için alınan önlemler var mıdır? Açıklar mısınız?

YANIT 4: 2002-2007 yılları arasında uluslararası yatırımcıların gerçekleştirdiği kâr transferlerinde artış olduğu gözlenmektedir. Söz konusu artışın temelinde uluslararası yatırımcıların son yıllarda artan doğrudan yatırımlar ve buna bağlı olarak ülkemizdeki doğrudan yatırım stoklarındaki yükseliş bulunmaktadır.

Hazine Müsteşarlığı tarafından yürütülen Türkiye’de yatırım ortamının iyileştirilmesi çalışmaları kapsamında, 05.06.2003 tarih ve 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu, 17.06.2003 tarih ve 25141 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmiş bulunmakta olup, anılan Kanunun 3/c maddesine göre “yabancı yatırımcıların Türkiye’deki faaliyet ve işlemlerinden doğan net kâr, temettü, satış, tasfiye ve tazminat bedelleri (...) bankalar veya özel finans kurumları aracılığıyla yurt dışına serbestçe transfer edilebilir”.

Yurt dışına yapılan kâr transferleri konusunda bu işlemleri yasaklama veya engelleme yerine Türkiye’de öngörülebilir ve güvenilir bir yatırım ortamının oluşturulması politikası benimsenmektedir. Ülkemizdeki yatırım ortamının iyileştirilmesi kapsamında son dönemde ciddi bir ilerleme kaydedilmiştir. Bu kapsamda, son beş yıldır sürdürülmekte olan yapısal reformlar ve kamu-özel sektör diyalogunun etkin bir şekilde sağlandığı Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK) bünyesinde yürütülen çalışmalar neticesinde, yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik önemli ilerlemeler kaydedilerek yatırımcıların Türkiye’ye olan güveninin artması sağlanmıştır.

Önümüzdeki dönemde de, yatırım ortamını iyileştirici çalışmalara hızla devam edilmesi planlanmaktadır. Bu kapsamda, 2008 yılı Hükümet Programı’nda, öngörülen 398 eylemden 262 tanesi yatırım ortamının iyileştirilmesine yöneliktir.

Ayrıca Türkiye’de, yatırım promosyon faaliyetleri kapsamında katma değeri yüksek, ileri teknoloji içeren ve ihracat potansiyeli bulunduran yatırımları çekmeye yönelik çalışmalar artırarak proaktif bir şekilde yürütülecektir. Bu kapsamda, halihazırda TBMM gündeminde yer alan Ar-Ge teşvik yasa tasarısının hayata geçirilmesi, Türk ekonomisinin rekabet gücünün artırılması ve ileri teknoloji yatırımlarının ülkemize çekilmesi yönünde yeni bir ivme kazandıracaktır.

Diğer taraftan, Türkiye’nin AB vizyonu, yatırımcıların ülkemize yönelik ilgisinin altında yatan çok önemli bir güven unsurudur. AB’ye uyum çabalarının ve tam üyelik yönünde gösterilen kararlılığın devamı ülkemizi diğer gelişmekte olan ülkelere kıyasla daha cazip kılacaktır.

SORU 5: Latin Amerika ülkelerinde yaşanan olayların ülkemizde de tekrarlanmaması için ne tür politikalar öngörmektesiniz?

YANIT 5: Geçtiğimiz yıllarda makroekonomik göstergelerde sağlanan olumlu gelişmelerin kalıcı hale getirilmesi için, ekonomide yaşanan yapısal bir takım sorunların çözüme kavuşturulması büyük önem taşımaktadır.

Yapısal reform sürecinde, mali sektörün yeniden yapılandırılması, ürün piyasalarının rekabete açılması, kamu mali yönetiminde şeffaflık ve hesap verilebilirliğin artırılması, vergi idaresinin etkinleştirilmesi, ekonomide özel sektörün rolünün artırılması, yatırım ortamının iyileştirilmesi, sosyal güvenlik sistemi reformu alanında iyileştirici düzenlemeler yapılmıştır ve yapılmaya devam edilmektedir.

Mali sistemin etkin çalışması amacıyla bankacılık sektörü yeniden yapılandırılarak sektörün mali yapısı, güçlü bir düzenleme ve denetleme fonksiyonu aracılığıyla güçlendirilmiştir. Öte yandan, bankacılık sistemi içinde büyük yer tutan kamu bankaları geniş bir operasyonel ve mali yeniden yapılandırmadan geçirilmiş ve kamu bankalarının özelleştirilmesine yönelik çalışmalar başlatılmıştır.

Sosyal güvenlik kurumlarının mali açıdan sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla ayrı ayrı faaliyet gösteren üç ayrı sosyal güvenlik kurumu tek bir çatı altında toplanmıştır.

Kamu Yönetimi reformları çerçevesinde şeffaf ve etkin yönetim standartlarının sağlanması amacıyla, aralarında Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, Kamu Görevlileri Etik Kanunu ve en önemlisi Kamu Mali Yönetimi ve Kontrolü Kanunu bulunan düzenlemeler çıkarılmıştır. Kamu Mali Yönetimi ve Kontrolü Kanunu ile kamuda performansa dayalı bütçeleme sistemi getirilmiştir.

Vergi reformu çalışmaları kapsamında özel sektör üzerindeki vergi yükünü azaltıcı düzenlemelere öncelik verilmiş ve gelir vergisindeki tarife sayısı 5'ten 4'e indirilmiştir.

Serbest piyasa ekonomisinin oluşturulması ve özel teşebbüsün desteklenmesi amacıyla telekomünikasyon, tütün, şeker, elektrik, doğalgaz sektörlerinde düzenleme ve denetleme kurumları oluşturulmuştur.